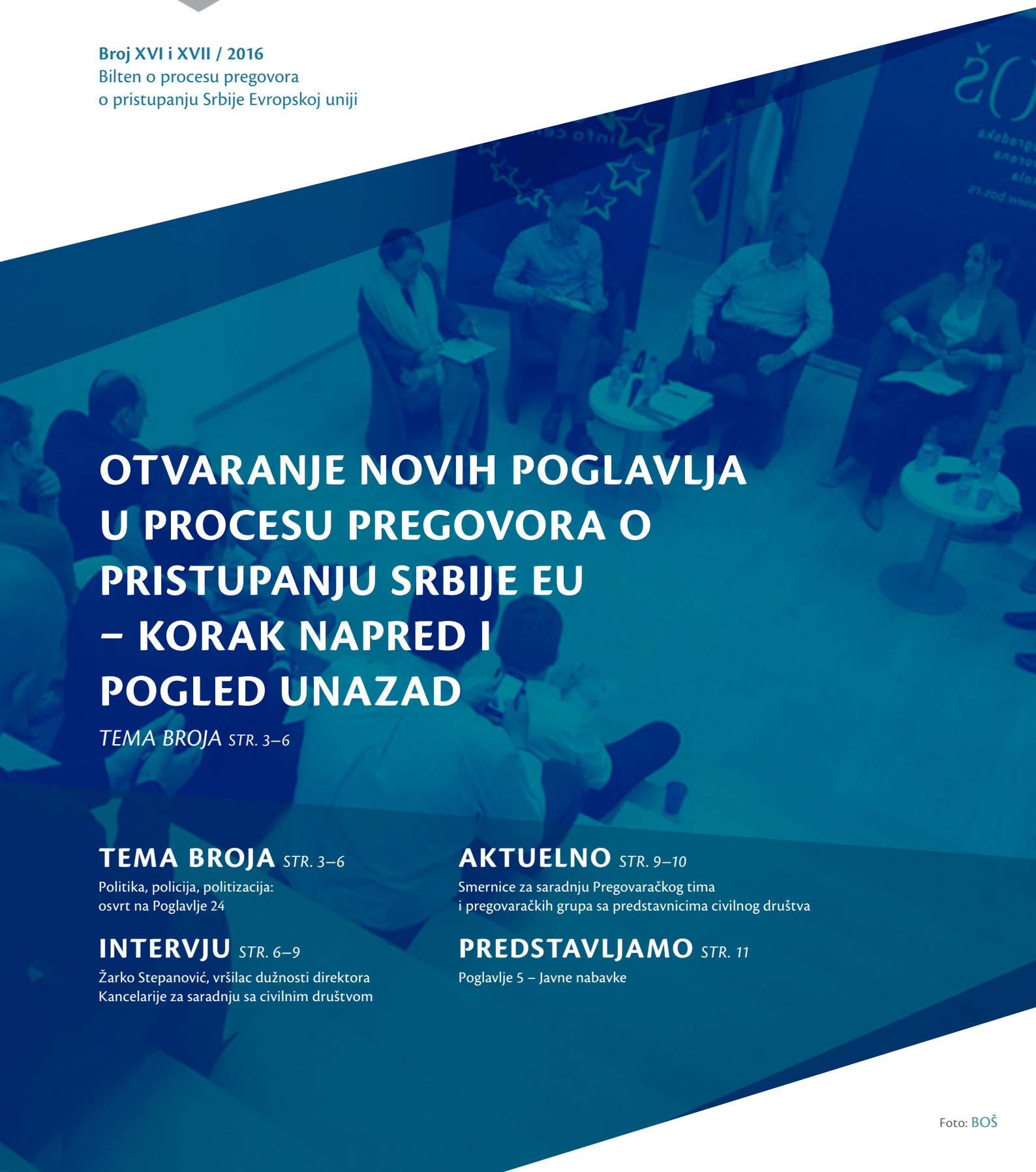

Broj XVI i XVII / 2016
Bilten o procesu pregovora
o pristupanju Srbije Evropskoj uniji

OTVARANJE NOVIH POGLAVLJA U PROCESU PREGOVORA O PRISTUPANJU SRBIJE EU – KORAK NAPRED I POGLED UNAZAD

TEMA BROJA STR. 3–6

TEMA BROJA STR. 3–6

Politika, policija, politizacija:
osvrst na Poglavlje 24

INTERVJU STR. 6–9

Žarko Stepanović, vršilac dužnosti direktora
Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom

AKTUELNO STR. 9–10

Smernice za saradnju Pregovaračkog tima
i pregovaračkih grupa sa predstavnicima civilnog društva

PREDSTAVLJAMO STR. 11

Poglavlje 5 – Javne nabavke

- 27. april** **Treće plenarno zasedanje Nacionalnog konventa o EU**
Nacionalni konvent o EU obeležio je dve godine od uspostavljanja trećom plenarnom sednicom u Domu Narodne skupštine. Na sednici je predstavljena i najnovija Knjiga preporuka Nacionalnog konventa o EU 2015/2016, a predstavnici radnih grupa koje prate poglavlja u pristupnim pregovorima sa EU izložili su ključne poruke. [Više...](#)
- 12–13. maj** **Forum civilnog društva održan u Beogradu**
Nevladine organizacije sa Zapadnog Balkana i iz EU okupile su se u Beogradu, na dvodnevnom Forumu civilnog društva, kako bi osmislile novi metod zajedničkog delovanja i bavile se izazovima koje naš region deli sa Evropom. Beogradski forum civilnog društva je zajednička inicijativa Evropskog fonda za Balkan i ERSTE fondacije, koja se realizuje uz podršku Regionalnog saveta za saradnju i Delegacije EU u Srbiji. Zaključci ovog foruma predstavljaju osnovu za formulisane skupne poruke koje će biti upućene Pariskom samitu Zapadnog Balkana. [Više...](#)
- 13. maj** **Pozitivno mišljenje na predlog Pregovaračke pozicije za Poglavlje 24**
Odbor za evropske integracije je razmotrio i dao pozitivno mišljenje na Predlog Pregovaračke pozicije Republike Srbije za Međuvladinu konferenciju o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji za Poglavlje 24 (Pravda, sloboda i bezbednost). Sednica je bila zatvorena za javnost. [Više...](#)
- 20. maj** **Predstavljan šestih nezavisnih izveštaja koalicije „prEUgovor“**
Koalicija „prEUgovor“ predstavila je najnoviji nezavisni izveštaj o napretku Srbije u sprovođenju politika u oblastima pravosuđa i osnovnih ljudskih prava (Poglavlje 23) i slobode, bezbednosti i pravde (Poglavlje 24). Pored ključnih preporuka za napredak u poglavljima 23 i 24 pregovora o članstvu u EU, posebno je analizirano šta slučaj Savamala govori o stanju vladavine prava, koliko je (ne)transparentno finansirana izborna kampanja, kao i rodna ravnopravnost u okviru Poglavlja 23. [Više...](#)
- 23–24. maj** **Održana konsultativna radionica BOŠ-a**
Beogradska otvorena škola organizovala je dvodnevnu konsultativnu radionicu „Kako organizacije civilnog društva mogu da doprinesu transparentnom i participativnom procesu pregovora sa EU u poglavlju 27“ na Fruškoj gori. Program radionice bio je baziran na pozitivnom primeru rada Koalicije 27, koja predstavlja platformu za zajedničko učešće organizacija civilnog društva u procesu usvajanja standarda i vrednosti EU u oblasti zaštite životne sredine u Republici Srbiji. Pored mnogobrojnih organizacija i inicijativa aktivnih u oblasti politike zaštite životne sredine, saradnja je započeta sa partnerima iz Crne Gore – Koalicijom 27, čiji predstavnici su bili gosti radionice. [Više...](#)
- 25. maj** **Diskusioni forum pred otvaranje novih poglavlja u procesu pregovora o pristupanju Srbije EU**
Beogradska otvorena škola je u okviru inicijative „Progovori o pregovorima“ organizovala diskusioni forum „Otvaranje novih poglavlja u procesu pregovora o pristupanju Srbije EU – korak napred i pogled unazad“ u EU Info centru u Beogradu. Cilj događaja bio je osvrtno na dosadašnja iskustva i praksu koja je obeležila dosadašnji proces pregovora o pristupanju Republike EU, sa posebnim osvrtom na učešće i doprinos civilnog društva, transparentnost procesa i informisanje javnosti. [Više...](#)
- 30–31. maj** **Diskusioni forumi održani u Nišu i Požegi**
Beogradska otvorena škola organizovala je diskusione forume „Demokratija i vladavina prava izvan procesa pregovora – pogled iz lokalnih zajednica“ u Nišu i Požegi. Učesnici skupa osvrtni su se na dosadašnja iskustva i praksu koja je obeležila proces pregovora o pristupanju Republike Srbije EU, sa posebnim fokusom na pregovaračka poglavlja u kojima se najviše odmaklo i čije je otvaranje najavljeno u narednom periodu: Poglavlje 23 i Poglavlje 24. Forumi su iskorišćeni i za promociju i predstavljanje lokalnih timova za podršku procesu evropskih integracija koji su formirani u Nišu, Leskovcu i Požegi. [Više...](#)

IMPRESUM

Izdavač: Beogradska otvorena škola (BOŠ)
Masarikova 5/16, 11000 Beograd, Srbija
www.bos.rs

Urednici: Danijela Božović, Mirko Popović, Tamara Skrozza i Srđan Đurović

Autori: Danijela Božović i Bojan Elek

Lektura: Marijana Milošević

Objavljivanje elektronskog biltena „Progovori o pregovorima“ podržali su Fondacija za otvoreno društvo u Srbiji i Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva. Godišnji rad BOŠ podržava Evropska unija u okviru programa Evropa za građane i građanke. Stavovi izneti u ovom biltenu nisu nužno stavovi Fondacije za otvoreno društvo, Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva ili Evropske unije. Beogradska otvorena škola odgovorna je isključivo za iznete informacije. Za stavove i informacije u autorskim tekstovima i intervjuima odgovorni su sami autori, odnosno intervjuisane osobe.

OTVARANJE NOVIH POGLAVLJA U PROCESU PREGOVORA O PRISTUPANJU SRBIJE EU – KORAK NAPRED I POGLED UNAZAD

Srbija je zvanično započela proces pregovora o pristupanju Evropskoj uniji (EU) u januaru 2014. Do sada su otvorena samo dva pregovaračka poglavlja: Poglavlje 32 (Finansijski nadzor) i Poglavlje 35 (Ostala pitanja – u slučaju Srbije: odnosi između Beograda i Prištine). Posle dve i po godine od početka pregovora i pred najavom otvaranja novih poglavlja u junu, može se napraviti presek o tome gde smo sada, šta smo i kako smo radili.

Radno telo Saveta EU za proširenje i država koje vode pregovore o pristupanju – COELA (*Working Party on Enlargement and Countries Negotiating Accession to the EU*) do sada je usvojilo 27 izveštaja o skriningu koje je pripremila

Evropska komisija, dok je u toku rasprava o preostalim izveštajima. Na osnovu informacija dostupnih javnosti, utvrđena su merila za otvaranje 9 poglavlja, a u toku je rad na izradi akcionih planova za ispunjavanje tih merila. Republika Srbija je na osnovu preporuka iz Izveštaja o skriningu za Poglavlja 23 i 24, izradila akcione planove za ta dva poglavlja, koja je Evropska komisija konačno i usvojila nakon nekoliko izmena. Nakon toga, ali i u očekivanju otvaranja pregovora o tim poglavljima u najskorijoj budućnosti, izrađen je Nacrt pregovaračkih pozicija za poglavlja 23 i 24. Nadležne institucije trenutno rade na izradi pregovaračkih pozicija za poglavlja gde ne postoje merila za otvaranje.

Postavljanje strukture za vođenje procesa pregovora i utvrđivanje jasnih procedura izostalo je na samom početku procesa pristupanje Srbije EU. Tako je Pregovarački tim formiran tek u avgustu 2015. godine, dve godine od imenovanja šefa Pregovaračkog tima, a prva faza procesa pregovora, koja se odnosi na analitički pregled usklađenosti zakonodavstva (skrining), i koja je trajala od septembra 2013. do marta 2015. godine, završena je bez kompletiranog Pregovaračkog tima.

Bilo bi veoma dobro da je Pregovarački tim koncipiran na samom početku procesa. Trebalo je da već tada bude utvrđen sastav tog tima – kao potpuno nove strukture uspostavljene za potrebe pregovora, da bude definisan način njegovog funkcionisanja, pripajanje administraciji i interakcija s drugim, već uspostavljenim strukturama u procesu pregovora. Tako bi bilo dovoljno vremena za potrebne pripreme i obuke. Takođe, Kancelarija za evropske integracije, koja pruža stručnu i administrativno-tehničku podršku radu Pregovaračkog tima, godinu i po dana funkcionisala je bez direktora.

Odluke kojima se usmerava rad organa u procesu pregovora o pristupanju Srbije EU menjane su više puta, nakon i mimo izbornog ciklusa. U pitanju su sledeće odluke: *Odluka o obrazovanju pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji, Zaključak kojim se usmerava i usklađuje rad organa državne uprave u postupku izrade pregovaračkih pozicija u procesu pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji i Zaključak kojim se usmerava i usklađuje rad organa državne uprave u procesu sprovođenja analitičkog pregleda i ocene usklađenosti propisa Republike Srbije sa pravnim tekovinama Evropske unije i njihove implementacije (skrining), Odluka o osnivanju koordinacionog tela za proces pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.*

Izmenjene odluke u određenoj meri menjale su prvobitno postavljenu pregovaračku strukturu i procedure koje nisu bile jasno i dovoljno precizno definisane na početku procesa. U pitanju je npr. prepoznavanje i uključivanje aktera koji nisu identifikovani na početku procesa – Nacionalni konvent o EU prepoznat je kao platforma za komunikaciju i saradnju sa civilnim društvom, a Privredna komora Srbije kao platforma za komunikaciju i saradnju sa privredom. Takođe, promenjeni su mesto i uloga Pregovaračkog tima u odnosu člana Vlade zaduženog za evropske integracije u okviru pregovaračke strukture tako da sada Pregovarački tim u većem delu definisanih nadležnosti deluje po odobrenju ili na predlog člana Vlade zaduženog za evropske integracije.

Kada se govori o komunikaciji i informisanju javnosti o aktivnostima u vezi sa procesom pregovora o pristupanju Srbije EU, jedini zvanični izvor informacija je i dalje veb-sajt Kancelarije za evropske integracije Vlade Republike Srbije sa sekcijom „Pregovori sa EU”. Predstavnici Pregovaračkog tima više puta su

najavili da će veb-sajt biti izrađen do kraja 2014. godine, pa do kraja 2015. godine, ali to se još uvek nije desilo. Iako pomenuta sekcija na sajtu Kancelarije za evropske integracije predstavlja jedino mesto gde se sistematično objavljuju dokumenta i informacije o procesu pregovora o pristupanju, sekcija je nepotpuna (nisu dostupni svi usvojeni Izveštaji o skriningu) i neažurirana (poslednja vest u kategoriji „Aktuelnosti” je iz januara 2015. godine). Nakon usvajanja Izveštaja o skriningu za poglavlja 23, 24 i 32, prekinuta je dobra praksa objavljivanja izveštaja sa skrininga na stranicama institucija EU (Evropske komisije i Saveta EU) neposredno po njihovom usvajanju.

Nakon izmene odluka o procesu skrininga, materijali sa bilateralnog skrininga naknadno su označeni stepenom tajnosti „INTERNO”, u skladu s propisima o tajnosti podataka do momenta otvaranja datog poglavlja. Zainteresovana javnost biće upoznata samo sa sažetkom pregovaračkih pozicije Republike Srbije preko Nacionalnog konventa o EU.

Aktivnosti ostalih državnih organa i organizacija Vlade Republike Srbije, kada je u pitanju proces informisanja građana o pregovorima o pristupanju Srbije EU, nisu prepoznate kao deo redovnih i obaveznih aktivnosti. Izuzetak jeste Ministarstvo poljoprivrede i životne sredine Vlade Republike Srbije koje je pokrenulo sajt Pregovaračke grupe 27 (Životna sredina i klimatske promene) u oktobru 2015. godine. Sajt sadrži pregled članova Pregovaračke grupe 27 sa osnovnim kontaktima, podelu po sektorskim grupama, osnovna dokumenta, kalendar događaja i pregled aktivnosti.

Podsetimo, Republika Srbija je za **datum unutrašnje spremnosti da preuzme obaveze iz članstva u Evropskoj uniji postavlila kraj 2018. godine** (Uvodna izjava Republike Srbije), kako bi mogla da postane članica Evropske unije početkom narednog budžetskog perioda EU. Evropska komisija je u svom mišljenju iz 2011. ocenila da će **Srbija biti u poziciji da preuzme obaveze koje proizlaze iz članstva u srednjem roku (tj. u roku od 5 godina)**, u gotovo svim oblastima pravnih tekovina Evropske unije, ukoliko proces usklađivanja bude nastavljen zajedno sa daljim naporima u pravcu osiguranja primene zakonodavstva.

POLITIKA, POLICIJA, POLITIZACIJA: OSVRT NA POGLAVLJE 24

Pred očekivano otvaranje pregovora sa EU o novim poglavljima krajem juna ove godine, vredelo bi se osvrnuti na ono šta je Srbija do sada uradila u cilju usklađivanja sa evropskim standardima u oblasti pravde, slobode i bezbednosti (Poglavlje 24). Za bilten „Progovori o pregovorima” piše Bojan Elek, Beogradski centar za bezbednosnu politiku (BCBP)/koalicija „prEUgovor”/Nacionalni konvent o EU – radna grupa za poglavlju 24.

Foto: Beogradski centar za bezbednosnu politiku (BCBP)
Bojan Elek, istraživač BCBP-a

Iako je Srbija, pre svega Ministarstvo unutrašnjih poslova, položila predispitne obaveze jer je izradila Akcioni plan za poglavlje 24 kojim su i Evropska komisija i države članice bile zadovoljne, pravi test i dugotrajne reforme tek predstoje. Međutim, iako je pred otvaranjem pregovora o ovom poglavlju, Srbija se već kvalifikovala da proces pregovora bude blokiran, sve u skladu sa takozvanim *novim pristupom proširenju*.

Poglavlje 24 obuhvata ukupno deset oblasti, većinom iz domena unutrašnjih poslova, koje imaju za cilj da povećaju bezbednost i osiguraju zaštitu građana, kao i njihov pristup pravdi. Preduslov svih reformi u ovom poglavlju jeste, pre svega, efikasna i profesionalna policija. Ovo je jasno naznačeno i u Izveštaju o skriningu za oblast pravde, slobode i bezbednosti, koji je Evropska komisija izradila sredinom 2014. godine.

Na osnovu Izveštaja, Srbija je sa poletom krenula u izradu Akcionog plana za ovo poglavlje, koje ujedno služi i kao merilo za otvaranje pregovora u ovoj oblasti, a koje je Vlada Srbije i formalno usvojila proteklog meseca. Međutim, sudeći prema skorašnjim događajima, svi su izgledi da će Akcioni plan ostati samo lep spisak želja i dobrih namera.

Naime, incident koji se dogodio u Savamali u toku izborne noći, poput lakmus-papira, ukazuje na to da ogromni problemi postoje unutar policije. Podsetimo se, te aprilske noći grupa maskiranih lica satima je držala pod opsadom jedan deo grada, protivpravno lišila slobode nekoliko građana, srušila imovinu u privatnom posedu u celoj jednoj ulici, te tehnički suspendovala suverenost Srbije na tom delu teritorije. Uprkos pozivima građana, policija nije reagovala. Ni mesec dana kasnije ne zna se ko je rušio te noći, niti je iko preuzeo odgovornost za nepostupanje policije koja bi, podsetimo, trebalo i morala da bude servis građana. Prema Izveštaju iz postupka kontrole koju je sproveo Zaštitnik građana, koji je uz Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti jedina institucija Srbije koja nakon ovog incidenta nije zakazala, nedvosmisleno se može zaključiti da je u pitanju bila organizovana i koordinisana akcija. Akcija u kojoj je policija, suprotno zakonu i svojoj svrsi, još jednom bila zloupotrebljena.

Izgleda da je uticaj politike na policiju, i to pre svega na njen operativni rad, nerešiv problem već godinama unazad. Podsetimo, Evropska komisija je u 2015. godini u svom Izveštaju za Srbiju, u delu koji se bavi poglavljem 24, po prvi put eksplicitno pomenula problem politizacije policije. Uprkos činjenici da je ključni zakon za ovo poglavlje, Zakon o policiji, usvojen početkom godine, propuštena je još jedna prilika da se policija otrgne kontroli političara i profesionalizuje njen rad. I dalje su ruke ministra unutrašnjih poslova određene da, u neprimernoj meri, utiče na rad policije, da kadrira i pita se o stvarima o kojima bi trebalo da odlučuju profesionalci. Iako je novi sistem upravljanja ljudskim resursima, barem zvanično, bio glavni motiv i ključni pomak u procesu reforme policije, uprkos dovoljno dobrom tekstu Zakona u ovom delu on se – ne primenjuje. Još uvek je, mimo svih rokova, prisutna vedeizacija policije, gde su na ključnim mestima postavljeni vršioći dužnosti. Primera radi, na čelu novoformirane jedinice unutar MUP-a koja bi trebalo da upravlja ljudskim resursima u skladu sa novim zakonom, nalazi se vršilac dužnosti, osoba koje je bez konkursa i iskustva na ovo mesto došla direktno iz Pošta Srbije.

Međutim, Zakon o policiji nije jedini koji se ne primenjuje. Rane faze pristupanja EU uglavnom se tiču zakonskog usklađivanja, te je prisutna sveopšta hiperprodukcija nacрта, predloga, strategija, akcionih planova i sličnih dokumenata o čijoj primeni se niko ne stara. Međutim, kada pregovori o poglavlju budu

otvoreni, posebna pažnja biće posvećena praćenju stanja, tj. dokazivanju da sve to što je napisano i usvojeno zaista proizvodi pozitivne pomake na terenu. Tu se tek očekuju ključne promene, a zadatak svih nas je da osiguramo da se prati da li i u kojoj meri se osećamo bezbednije i slobodnije. Zato je, pored odlične prilike političarima za slikanje, otvaranje pregovora o poglavlju 24 dobro za građane i građanke. Druga, i dosta duga, priča je o tome koliko će pregovori trajati, posebno u svetlu sve manjeg fokusa EU na dalje proširenje i nazadovanje demokratije i vladavine prava u Srbiji i regionu, koje će znatno otežati i produžiti ceo proces.

Kako sama EU može da doprinese? Politika proširenja, iako ubedljivo najsjajniji trofej u vitrini spoljne politike EU, ima ograničene domete po pitanju demokratizacije i uspostavljanja

vladavine prava na Zapadnom Balkanu, pa tako i u Srbiji. Nazadovanje koje je vidljivo u regionu, po skoro svim parametrima koji čine osnovne principe EU, dovodi u pitanje efikasnost pristupa uslovljavanju (eng. *conditionality*). I ne samo to, već upitna postaje i sama ideja Evrope kao transformativne sile i nekoga ko uspostavlja norme. Očigledno je da trenutni pristup Evropske unije i njene politike proširenja prema Zapadnom Balkanu, koji daje primat stabilnosti na račun dalje demokratizacije i uspostavljanja vladavine prava, ne daje rezultate. Uoliko se demokratija žrtvuje zarad očuvanja trenutne stabilnosti, dugoročno gledano biće ugrožena i demokratija i stabilnost.

Bojan Elek, Beogradski centar za bezbednosnu politiku (BCBP)

INTERVJU

SVE PLATFORME I INICIJATIVE CIVILNOG DRUŠTVA U DOMENU EVROPSKIH INTEGRACIJA – NAŠI SU PARTNERI

Žarko Stepanović, vršilac dužnosti direktora Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom

U ovom broju biltena „Pregovori o pregovorima”, Žarko Stepanović, vršilac dužnosti direktora Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom Vlade Republike Srbije, govori o prioritetima u radu Kancelarije za 2016. godinu, saradnji organa javnih vlasti sa civilnim društvom u kreiranju i sprovođenju javnih politika, kao i delotvornosti postojećeg modela učešća civilnog društva u pristupnim pregovorima Srbije sa EU.

Foto: **Trag fondacija**

Žarko Stepanović, vršilac dužnosti direktora Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom

BOŠ: Početkom godine ste imenovani za direktora Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom. Šta su prioriteti u radu Kancelarije za 2016. godinu i šta vidite kao Vaše najveće izazove u narednom periodu?

Žarko Stepanović: Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom ima jasan delokrug rada definisan Uredbom o Kancelariji za saradnju sa civilnim društvom što znači da je osnovni zadatak koji je pred nama da se na svim poljima nastavi ostvarenje mandata koji je ovoj instituciji poverila Vlada Republike Srbije. Posebni ciljevi koje vidim u narednom periodu su pre svega završetak procesa pripreme i usvajanja Nacionalne Strategije za stvaranje podsticajnog okruženja za razvoj civilnog društva u Republici Srbiji za period 2016–2020. godine, dalja podrška organizacijama civilnog društva u praćenju procesa pregovora o pristupanju Srbije EU, kao i dalje unapređenje saradnje civilnog društva i resornih ministarstava u donošenju i sprovođenju pojedinačnih javnih politika, kao i podizanje kapaciteta organa javne uprave, ali i organizacija civilnog društva za uspešniju saradnju. Jednako značajna oblast u kojoj ćemo nastaviti da radimo u narednom periodu je unapređenje transparentnosti finansiranja organizacija civilnog društva iz budžetskih sredstava u oblasti regulative, ali i prakse, i to prvenstveno u pogledu sprovođenja javnih konkursa i dodele sredstava prema jasnijim kriterijuma finansiranja i ujednačavanje prakse organa u sprovođenju procedura transparentne dodele sredstava.

BOŠ: Kako ocenjujete saradnju organa javnih vlasti sa civilnim društvom u kreiranju i sprovođenju javnih politika? Koje korake je Republika Srbija do sada preduzela na planu unapređenja uloge civilnog društva i u kojim aspektima je potrebno uložiti dodatne napore?

Žarko Stepanović: Usvajanjem Smernica za uključivanje organizacija civilnog društva u proces donošenja propisa avgusta

2014. godine Vlada Srbije je jasno iznela svoj stav da se civilno društvo od strane državne uprave razume kao strateški partner institucija sistema u sveukupnim reformskim procesima u kojima se Republika Srbija nalazi. Osim Smernica, Srbija ima zadovoljavajući pravni okvir koji omogućava učešće civilnog društva u procesu donošenja propisa i sprovođenje javnih politika iako nacrt Strategije za stvaranje podsticajnog okruženja predviđa izvesna unapređenja.

Najveće unapređenje potrebno je u pogledu ujednačavanja prakse organa uprave u saradnji sa organizacijama civilnog društva. Istraživanje koje je Kancelarija uradila 2015. godine ukazuje da se organizacije uključuju u proces kreiranja javnih politika na različitim nivoima, ali da je praksa neujednačena između pojedinih državnih organa. U pogledu sprovođenja javnih rasprava, praksu je potrebno razviti i poboljšati, jer su tokom 2014. godine od ukupnog broja usvojenih propisa javne rasprave organizovane za svaki deseti akt. Važno je napomenuti da je ovo zbirni rezultat za sva akta: zakone, propise, pravilnike i dr. Situacija je mnogo povoljnija kada su u pitanju sprovedene javne rasprave samo za zakonska akta. Prema podacima iz drugih istraživanja za više od jedne trećine usvojenih zakona organizovane su javne rasprave. Ohrabrujući je podatak da je polovina od anketiranih državnih organa imala neki drugi vid saradnje sa organizacijama; ova saradnja je ostvarena u duplo većem procentu u odnosu na javne rasprave. U tom smislu je zanimljiv nalaz iz našeg prethodno navedenog istraživanja da je tokom 2014. godine najčešći vid saradnje bilo uključivanje udruženja i drugih organizacija civilnog društva u rad komisija, radnih i projektnih grupa i drugih vrsta tela državnih organa, što predstavlja najviši vid uključivanja. Ipak, potrebno je da se rad u organima uprave unapredi po ovim pitanjima i uspostave održivi mehanizmi saradnje, kao i da javna uprava osnaži svoje resurse za saradnju sa organizacijama civilnog društva (OCD).

BOŠ: Jedan od najvažnijih dokumenata za razvoj civilnog društva u Srbiji je i Nacionalna strategija za stvaranje podsticajnog okruženja za razvoj civilnog društva. U kojoj fazi izrade se Strategija trenutno nalazi i kada očekujete da će biti usvojena? Koliki i kakav prostor za učešće u donošenju odluka u procesu evropskih integracija Strategija može da omogući civilnom društvu?

Žarko Stepanović: Usvajanje Strategije očekujemo nakon formiranja nove Vlade, u periodu tokom druge polovine ove godine. Jedno od glavnih poglavlja strateškog dokumenta posvećeno je upravo ulozi OCD u procesu evropskih integracija, što govori o tome da se saradnja dva sektora – javnog i civilnog – prepoznaje kao faktor uspešnog sprovođenja procesa pregovora o pristupanju Republike Srbije EU. Ovo poglavlje Strategije i ispunjenje Akcionog plana, kroz definisane mere: 1) omogućavanja organizacijama civilnog društva da se aktivno uključe u sve faze pregovora sa EU; 2) blagovremenog i redovnog informisanja zainteresovane javnosti o toku i rezultatima pregovaračkog procesa; 3) jačanja kapaciteta OCD-a za proces pregovora pristupanju EU; 4) povećane transparentnosti planiranja, programiranja i praćenja realizacije sprovođenja međunarodne razvojne pomoći u Srbiji, sa fokusom na EU pomoć – jesu oni ključni potezi na koje će se Vlada Srbije obavezati usvajanjem Strategije.

BOŠ: Kancelarija je inicirala usvajanje Smernica za uključivanje OCD u proces donošenja odluka, kao i izmene Poslovnika

Vlade Srbije u delu koji se odnosi na sprovođenje javnih rasprava. Kako ocenjujete kvalitet javnih konsultacija u procesu donošenja odluka i kako bi Kancelarija mogla da doprinese većoj otvorenosti institucija, ali i većem angažovanju udruženja u procesu donošenja odluka?

Žarko Stepanović: Kao što sam u prethodnom pitanju o saradnji organa uprave i OCD naveo, statistika pokazuje da je procenat sprovođenja javnih rasprava u odnosu na broj usvojenih propisa relativno nizak. Međutim, trend koji je zabeležen u poslednjih godinu dana ukazuje da je Kancelarija prepoznata od organa javne uprave kao telo koje daje podršku uključivanju organizacija civilnog društva u procese kreiranja propisa i drugih dokumenata javnih politika na taj način što, u saradnji sa nadležnim organom, organizuje konsultativni proces, poziva organizacije, distribuira informaciju o konsultativnom procesu i daje druge vrste podrške. Sprovođenje širokog kruga konsultacija uz uključivanje većeg broja organizacija, kao i otvaranje drugih mehanizama za konsultacije i direktno uključivanje OCD, stvara osnov za kvalitetniji dijalog u procesu sprovođenja javnih rasprava. Podrška za uspostavljanje redovnih konsultacija, kao i osnaživanje organa za dalje samostalno sprovođenje procesa konsultacija je kontinuirani proces, na kom ćemo nastaviti da radimo i u narednom periodu. Jednako je potrebno i propisima dodatno urediti način izveštavanja o sprovedenom procesu konsultacije, odnosno javnoj raspravi, kako bi se učesnicima pružila informacija o rezultatima konsultativnog procesa, a naročito razlozima usvajanja ili neusvajanja sugestija koje su u toku procesa upućene od strane organizacija civilnog društva. Takođe, primerom transparentnog i inkluzivnog procesa izrade nacrtu Strategije za stvaranje podsticajnog okruženja za razvoj civilnog društva koja je izrađena uz poštovanje najviših evropskih standarda, dat je primer drugim državnim organima o načinu sprovođenja procesa izrade propisa. S druge strane potrebno je da i same organizacije podignu svoje kapacitete, prvenstveno informisanjem i dostavom kvalitetnih predloga odnosno rešenja, kao i aktivnim praćenjem i uključivanjem u procese izrade propisa.

BOŠ: Kada je u pitanju proces pregovora o pristupanju Srbije EU Kancelarija zvanično učestvuje u radu Saveta koordinacionog tela i član je 11 pregovaračkih grupa. Kakva su Vaša iskustva kada je u pitanju proces pregovora? Kakva je Vaša saradnja sa nadležnim institucijama i pregovaračkom strukturom?

Žarko Stepanović: Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom sa vrlo ograničenim ljudskim kapacitetima pokušava da pokrije one teme koje smatra temama od naročite važnosti za civilno društvo u Srbiji u procesu evropskih integracija. Naša uloga u pregovaračkim grupama je dvosmerna, sa jedne strane pružamo informacije o pregovaračkom procesu organizacijama koje prate teme vezane za određeno pregovaračko poglavlje, a sa druge strane upućujemo članove pregovaračkih grupa na one aspekte u pregovorima za koje smatramo ključnim da se konsultuje civilno društvo ili prepoznata ekspertiza koja u civilnom društvu postoji. Iskustva u ovom smislu su različita i u velikoj meri zavise od prethodnog iskustva nadležne institucije koja vodi pregovarački proces, ali može se reći da saradnja ide uzlaznom putanjom, a što nas ohrabruje u uverenju da unutar sistema jača razumevanje civilnog društva kao partnera Vladi.

BOŠ: Kakva je komunikacija i saradnja Kancelarije sa postojećim platformama OCD koje učestvuju u praćenju procesa pregovora? Na koji način će Kancelarija u narednoj fazi pristupnih pregovora sa EU pružati podršku organizacijama civilnog društva za učešće u procesu?

Žarko Stepanović: Kancelarija kao stručna služba Vlade Srbije ima mandat da sa svim organizacijama civilnog društva sarađuje na istim principima i kroz iste kanale komunikacije. Sve platforme i inicijative civilnog društva u ovom domenu naši su partneri i stojimo im na raspolaganju u procesu ostvarenja zajedničkog cilja – članstva Republike Srbije u EU. Dalja podrška platformama koje su involvirane u pregovarački proces biće definisana u saradnji sa drugim relevantnim državnim institucijama koje sprovode ove procese. Nadam da će Kancelarija imati u narednoj fazi pregovora još intenzivniju ulogu u pružanju podrške resornim ministarstvima i drugim službama Vlade ka još dubljem, partnerskom uključivanju organizacija civilnog društva u ove procese, posebno u svetlu formulisanja i sprovođenja akcionih dokumenata za pojedina poglavlja. Uzimajući u obzir značaj normativnih i drugih aktivnosti koje su u toku i tek predstoje, verujem da je važno da i samo civilno društvo nastavi svoj aktivan i raznovrstan angažman na praćenju procesa evropskih integracija i dobro je što imamo različite oblike udruživanja i delovanja organizacija u ovoj oblasti. Mi smo kao Kancelarija imali aktivnu ulogu u prenošenju hrvatskih i slovenačkih iskustava i organizovali obuke za organizacije civilnog društva o sadržajima i toku pregovora za čak 15 pregovaračkih poglavlja. Na tom planu, planu podizanja kapaciteta organizacija da razumeju proces i mogu da vrše kvalitetno praćenje ne samo uvođenja već i primene evropske regulative i standarda, vidim dalji prostor za aktivnosti Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom, u saradnji sa Kancelarijom za evropske integracije i Pregovaračkim timom.

BOŠ: Kako biste ocenili delotvornost postojećeg modela učešća civilnog društva u pristupnim pregovorima u Srbiji? Da li smatrate da postojeća praksa za učešće OCD, koja je razvijena unutar procesa pregovora o pristupanju Srbije EU, može doprineti kvalitetnijem i otvorenijem procesu kreiranja i sprovođenja javnih politika?

Žarko Stepanović: U Republici Srbiji organizacije civilnog društva su vrlo aktivno uključene u praćenje procesa pregovora i dosadašnji modaliteti gde su one pozivane da daju aktivni doprinos su više nego zadovoljavajući i mnogo napredniji od iskustava država koje su nam geografski najbliže, a koje su već prošle proces pregovora, na primer Republika Slovenija i Republika Hrvatska. Po mnogo čemu proces uključivanja organizacija u Srbiji može da predstavlja dobar primer i za druge države kandidate, ali i za samu Republiku Srbiju. Mi se nadamo i učinićemo sve u okviru našeg mandata da pozitivno iskustvo saradnje civilnog i javnog sektora i prepoznavanje ekspertize u samom civilnom sektoru u okviru procesa evropskih integracija bude preneto i na polje formulisanja i sprovođenja nacionalnih politika.

BOŠ: Kako biste ocenili dosadašnju transparentnost procesa pregovora i dostupnost informacija relevantnih za proces pregovora o pristupanju Srbije EU?

Žarko Stepanović: Od izuzetnog je značaja stalno, jasno i „čitljivo“ komuniciranje evropskih vrednosti i evropskih politika s jedne strane i koristi koje građani Srbije dobijaju pristupanjem naše države EU. Neophodno je da svi zainteresovani partneri na ovom

poslu – institucije, mediji, civilno društvo, privredni subjekti jasno iz svog ugla komuniciraju prema svojim ciljnim javnostima proces evropskih integracija. Iz mog dosadašnjeg iskustva i rada u civilnom sektoru sagledao sam da to nije nimalo lak već zahtevan i dugotrajan posao.

U procesu pregovora postoje brojni dokumenti koji se po zahtevu Evropske komisije imaju oznaku tajnosti i to Vlada svake države kandidata mora da poštuje. Mnogi detalji u vezi sa procesom pregovora usko su stručne stvari koje mogu da razumeju samo oni koji aktivno učestvuju u tim politikama. Drugo je pitanje kako se one komuniciraju prema ciljnim javnostima i da li je ključna poruka jasna i razumljiva. Ovo je proces koji svi učimo, a informacije su suštinski neophodne svima. Obezbeđivanje aktivnog i doslednog učešća civilnog društva u svim fazama pregovora od ključne je važnosti za uspešan završetak procesa evropskih integracija Srbije. To je neophodno ne samo da bi proces bio transparentan i otvoren za uplive različitih mišljenja već i kako bi formulisane javne politike odgovorile pravim potrebama građana i građanki Srbije.

BOŠ: Smatrate li da je naše društvo dovoljno pripremljeno za promene koje nas očekuju? Da li građani shvataju da je prihvatanje evropskih standarda, nezavisno od integracija Srbije u EU, značajno za njih?

Žarko Stepanović: Svaka država kandidat koja je prošla kroz proces pristupanja EU imala je pred sobom velike zadatke i izazove da pripremi institucije i administraciju, ali i društvo u celini, za usvajanje, primenu i prihvatanje pravnih tekovina EU u svim relevantnim javnim politikama. Unapređenje funkcionisanja sistema do visokih evropskih standarda u Srbiji je izvodljivo i moguće, a taj napredak biće jedan od ključnih mehanizama koji treba da pokaže građanima/građankama jedan od najvažnijih doprinosa evropskih integracija.

Građani i građanke u Srbiji dobijaju, pre svega posredstvom medija, informacije o dobrobitima i koristima našeg evropskog puta, ali verujem da ima dosta prostora da se još jasnije približi i istakne značaj prihvatanja evropskih standarda, pre svega putem konkretnih primera dobre primene ovih standarda u drugim zemljama, članicama EU.

Potrebno je stalno i jasno informisanje najšire javnosti o evropskim vrednostima i svemu dobrom koje članstvo u EU donosi građaninu/građanki kao pojedincu/pojedinki. Ovdje vidim važnu ulogu, ne samo medija već isto tako i organizacija civilnog društva, posebno onih koje se aktivno bave evropskim politikama, a kojih u Republici Srbiji ima u značajnom broju i od kojih su neke među najvećim i najuticajnijim organizacijama, sa velikim iskustvom, stručnošću i međunarodnim ugledom.

Intervju pripremila Danijela Božović

U skladu sa Odlukom o osnivanju Koordinacionog tela za proces pristupanja EU, Kancelarija učestvuje u radu Saveta Koordinacionog tela i član je 11 pregovaračkih grupa: Pregovaračke grupe za konkurenciju (Poglavlje 8); Pregovaračke grupe za informaciono društvo i medije (Poglavlje 10); Pregovaračke grupe za poljoprivredu i ruralni razvoj (Poglavlje 11); Pregovaračke grupe za socijalnu politiku i zapošljavanje (Poglavlje 19); Pregovaračke grupe za regionalnu politiku i koordinaciju strukturnih instrumenata (Poglavlje 22); Pregovaračke grupe za pravosuđe i osnovna prava (Poglavlje 23); Pregovaračke grupe za pitanja pravde, slobode i

bezbednosti (Poglavlje 24); Pregovaračke grupe za nauku i istraživanje (Poglavlje 25); Pregovaračke grupe za obrazovanje i kulturu (Poglavlje 26); Pregovaračke grupe za životnu sredinu (Poglavlje 27); Pregovaračke grupe za zaštitu potrošača i zaštitu zdravlja (Poglavlje 28).

Kao članica pregovaračkih grupa, Kancelarija predstavlja kanal komunikacije i saradnje između pregovaračkih grupa i organizacija civilnog društva, sa ciljem identifikacije relevantne ekspertize iz civilnog društva koja može da doprinese procesu pristupanja EU po pojedinačnom poglavlju.

AKTUELNO

SMERNICE ZA SARADNJU PREGOVARAČKOG TIMA I PREGOVARAČKIH GRUPA SA PREDSTAVNICIMA CIVILNOG DRUŠTVA

Pregovarački tim za vođenje pregovora o pristupanju Republici Srbije Evropskoj uniji je 18. marta 2016. godine usvojio Smernice za saradnju Pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupanju Republici Srbije Evropskoj uniji i pregovaračkih grupa sa predstavnicima organizacija civilnog društva (OCD), Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji (NKEU) i Privredne komore Srbije (PKS) nakon dostavljanja Rezultata skrininga. Smernice koje predstavljaju osnov za saradnju između pregovaračkih grupa i zainteresovanih aktera tokom pregovora o pristupanju Srbije EU, javnosti su predstavljene na okruglom stolu „Kako se uključiti? – Saradnja različitih aktera na zaštiti životne sredine u Beogradu” održanom u Beogradu 13. aprila 2016.

Tekst Smernica konstatuje odredbe ranije usvojenih odluka za potrebe vođenja procesa pregovora o pristupanju koje se odnose na konsultacije sa civilnim društvom prilikom usvajanja pregovaračke pozicije, dok uređuje proces konsultacija kada su previđena merila (eng. *Opening Benchmarks*) za otvaranje pregovora u određenom poglavlju.

Ako merila za otvaranje pregovora sadrže obavezu usvajanja nekog dokumenta (npr. akcionog plana, plana, strategije), pre zvaničnog predstavljanja dokumenta Evropskoj komisiji, takva dokumenta moraju biti podneta OCD, NKEU i PKS na razmatranje i konsultacije. Na osnovu toga, član Pregovaračkog tima

i predsednik pregovaračke grupe za odgovarajuće poglavlje, dostavljaju nacrt dokumenta OCD, NKEU i PKS ili ih na drugi način čine dostupnim javnosti (npr. objavljivanjem na internet-stranici Vlade, Pregovaračkog tima, ministarstva, Kancelarije za evropske integracije ili Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom), da bi se zatim o dokumentu organizovala javna rasprava, u skladu sa članovima 41. i 42. Poslovnika Vlade.

Komentari, predlozi i sugestije na odgovarajući dokument, predloženi tokom javne rasprave, mogu postati deo samog dokumenta ukoliko oko toga bude postignuta saglasnost od nadležnog organa. U suprotnom, nadležni organ je dužan da podnese pismeno obrazloženje za odbijanje predloga.

Tekst Smernica naglašava da OCD, NKEU i PKS moraju biti upoznati sa konačnim tekstom dokumenta iz prethodnog člana, koji je usvojila Vlada Srbije, a koji je prethodno predstavljen Evropskoj komisiji. OCD, NKEU i PKS mogu biti konsultovani i o drugim pitanjima u vezi sa pregovorima o pristupanju Srbije EU, ukoliko to oceni Pregovarački tim i predsednik pregovaračke grupe.

Prilikom konsultacija, predstavnici Vlade i Pregovarački tim, strogo će voditi računa o procedurama utvrđenim u Zakonu o tajnosti podataka koji reguliše postupanje s dokumentima koji nose oznaku tajnosti.

PREPORUČUJEMO

Šesti nezavisni izveštaj koalicije „prEUgovor“ o napretku Srbije u sprovođenju politika u oblastima pravosuđa i osnovnih ljudskih prava (Poglavlje 23) i slobode, bezbednosti i pravde (Poglavlje 24);

Knjiga preporuka Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji za 2015–2016, koja predstavlja rezultat rada Radnih grupa NKEU u drugom ciklusu pregovora o članstvu u Evropskoj uniji;

Kancelarija za evropske integracije Vlade Republike Srbije, koja koordinira i pripremu pravnih tekovina Evropske unije na srpskom jeziku, objavila je novo, peto izmenjeno i dopunjeno izdanje Priručnika za prevođenje pravnih akata Evropske unije;

Potencijalne posledice britanskog napuštanja EU u oblasti javnih politika i zaštite životne izveštaj Instituta za evropsku politiku životne sredine.

RAZVOJ PROGRAMA OBUKE U OBLASTI EVROPSKIH POLITIKA U KONTEKSTU EU INTEGRACIJA

Projekat pod nazivom „Razvoj trening programa usmerenih na javne politike EU u kontekstu evropskih integracija” okončan je završnom regionalnom konferencijom održanom u Sarajevu, 8. aprila 2016. Cilj projekta bio je da podigne kapacitete pet univerziteta iz Srbije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore na polju istraživanja politika EU i izvođenja odgovarajućih treninga za javne službenike, preduzetnike i predstavnike civilnog sektora. Jedan od najvažnijih projektnih rezultata bilo je osnivanje specijalizovanih centara za javne politike EU pri univerzitetima u Beogradu, Nišu, Podgorici, Sarajevu i Tuzli. Cilj ovih centara je da promovišu uključivanje univerziteta u vodeće institucije za konsultacije i obuke u ovim oblastima javnih politika za javnu administraciju, biznis zajednicu i organizacije civilnog društva. Jedan od ciljeva Centara jeste i da privuče nastavnike i saradnike koji se bave različitim sektorskim politikama EU i pruži im stručnu i logističku podršku za razvoj novih programa obuka.

Zajedničkim naporom partnera na projektu, razvijeni su zajednički programi obuka u oblastima: socijalne politike, zaštite životne sredine, ljudskih prava, politike konkurencije i oblasti slobode, pravde i sigurnosti. Već tokom projektnog ciklusa, oko 300 polaznika je imalo priliku da u pilot-fazi prođe programe obuka iz oblasti koje su prepoznate kao ključne u državama Zapadnog Balkana.

Projekat je okupio 10 partnerskih institucija predanih unapređenju svojih kapaciteta i svesnih uloge koju bi visokoobrazovne institucije trebalo da imaju u modernom društvu. Nosilac projekta bio je Fakultet političkih nauka Univerziteta u Beogradu. Pored Beogradske otvorene škole, partneri na projektu sa teritorije Zapadnog Balkana bili su: Univerzitet u Nišu, Univerzitet u Sarajevu, Univerzitet u Tuzli, Univerzitet u Crnoj Gori. U realizaciji projekta oni imaju podršku relevantnih partnera iz EU: Univerziteta u Roehamptonu, Univerziteta u Alikanteu, Politehničkog instituta iz Leirije i NISPAcee-a iz Bratislave.

Projekat se finansira u okviru TEMPUS programa Evropske unije.

O aktivnostima Centra za javne politike EU Univerziteta u Beogradu možete se informisati na internet-stranici www.depocei.org, dok aktivnosti Centra za javne politike EU Univerziteta u Nišu možete pratiti na www.prafak.ni.ac.rs.

Foto: DEPOCEI
Završna regionalna konferencija

POGLAVLJE 5 – JAVNE NABAVKE

Javne nabavke predstavljaju važnu komponentu svake savremene ekonomije. Efikasan sistem javnih nabavki je neophodan za ostvarivanje ciljeva slobodnog tržišta i obezbeđivanje uslova tržišnog nadmetanja. Sistem javnih nabavki počiva na principima: transparentnosti, jednakog tretmana, slobodi tržišnog nadmetanja i nediskriminaciji. Ova načela se primenjuju na sve postupke javnih nabavki.

Javne nabavke u EU obuhvataju skup delovanja naručilaca iz država članica EU radi nabavke robe, pružanja usluga ili izvođenja radova. Naručioci podrazumevaju javne naručioce, kao što su: državne institucije, gradovi, opštine i sektorske naručioce koji obavljaju delatnosti vodosnabdevanja, snabdevanja energijom, obezbeđivanja saobraćajnih i poštanskih usluga.

Cilj evropskog zakonodavstva u ovoj oblasti je da se davaocima usluga, isporučiocima roba i izvođačima radova obezbedi mogućnost nadmetanja na javnim tenderima u državama članicama EU. Cilj je, sa jedne strane, jačanje ekonomskog razvoja i efikasnosti, ali i davanje punog smisla jedinstvenom tržištu EU.

Pravne tekovine EU takođe sadrže pravila o postupku zaštite i pravnim lekovima u postupcima javnih nabavki. Institucije uspostavljene u tu svrhu treba da obezbede poštovanje zakonodavnog okvira na svim nivoima i osiguraju efikasan sistem pravne zaštite u postupcima javnih nabavki, koji se, između ostalog, zasniva na pravu podnošenja žalbe. Naručioci usluga su dužni da postupak javnih nabavki sprovedu uz puno poštovanje principa transparentnosti.

Istovremeno, propisima EU uređeno je i pitanje **elektronskih nabavki**, koje uključuju elektronska sredstva komunikacije, sisteme dinamične kupovine i elektronske aukcije. Pravila o predmetnim ugovorima i o oglašavanju razrađena su posebnim propisima o Zajedničkom rečniku nabavki i o standardnim obrascima za objavljivanje.

Sistem javnih nabavki čine još i **javno-privatno partnerstvo i koncesije**. Projekti javno-privatnog partnerstva su projekti koji imaju za cilj zadovoljenje neke javne potrebe, odnosno projekti koji za cilj imaju pružanje javne usluge iz nadležnosti javne vlasti.

Javne nabavke u EU predstavljaju značajno tržište. Prema procenama Evropske komisije, ukupna vrednost javnih nabavki iznosi oko 16% bruto društvenog proizvoda Unije. Konkurentna praksa u javnim nabavkama je ključ za efikasniju javnu potrošnju. Konkurentni i transparentni postupci nabavke pomažu javnim organima da nabavljaju proizvode i usluge boljeg kvaliteta, za nižu cenu. Primena adekvatnih postupaka javnih nabavki i velika konkurencija, kada su u pitanju javni ugovori

u EU, umanjuju cene za oko 30%. Rezultat toga je da se novac poreskih obveznika efikasnije troši, poboljšava se ekonomski razvoj, stvaraju novi uslovi i bolja konkurentnost.

Usklađivanje državnih sistema javnih nabavki zemalja članica EU je jedan od najbitnijih instrumenata za postojanje internog tržišta i uklanjanje prepreka za slobodnu trgovinu unutar EU. Reformom EU direktiva o javnim nabavkama predviđeno je i intenzivnije korišćenje javnih nabavki kao instrumenta za promociju održivog razvoja, što se ostvaruje kroz uvođenje obaveze za poštovanje visokih socijalnih i ekoloških kriterijuma, kao i povećanje dostupnosti procesa javnih nabavki za mala i srednja preduzeća.

KOJA JE KORIST ZA SRBIJU?

- Pristup javnim nabavkama u EU pod jednakim uslovima
- Transparentnost i smanjenje korupcije
- Smanjenje troškova i pojednostavljenje procesa uz elektronske servise javnih nabavki
- Dostupnost javnih nabavki za mala i srednja preduzeća

Unapređenje sistema javnih nabavki je preduslov za privredni rast i razvoj, a ono se pre svega ogleda u poštovanju osnovnih načela, pružanju međusobne stručne pomoći i edukaciji u oblasti javnih nabavki, sa posebnim naglaskom na sprečavanju i prevenciji korupcije u sistemu javnih nabavki i korišćenje elektronskih javnih nabavki. Reformom EU direktiva o javnim nabavkama predviđeno je i intenzivnije korišćenje javnih nabavki kao instrumenta za promociju održivog razvoja, što se ostvaruje kroz uvođenje obaveze za poštovanje visokih socijalnih i ekoloških kriterijuma, kao i povećanje dostupnosti procesa javnih nabavki za mala i srednja preduzeća. Okončanjem pregovora o pristupanju EU, privrednim subjektima u Srbiji se omogućava pristup javnim nabavkama u EU prema pravilima koja važe u Uniji i pod uslovima jednako povoljnim u odnosu na uslove koji se primenjuju na privredne subjekte EU. (Brošura „Pregovaračka poglavlja – 35 koraka ka EU“, EU info-centar i Pregovarački tim za vođenje pregovora o pristupanju Srbije EU)

Saznaj više:

Evropska komisija – Javne nabavke

Evropska komisija – Generalni direktorat za unutrašnje tržište, industriju, preduzetništvo i MSP

Beogradska otvorena škola
Centar za evropske integracije

Masarikova 5/16,
11000 Beograd, Srbija

T: +381 11 30 61 372
F: +381 11 36 13 112
E: eupregovori@bos.rs i cei@bos.rs
W: eupregovori.bos.rs i www.bos.rs
S: [facebook.com/bos.cei](https://www.facebook.com/bos.cei)
S: twitter.com/CEI_BOS

TIM
ZA SOCIJALNO UKLJUČIVANJE I
SMANJENJE SIROMAŠTVA

Podržano od strane Evropske
unije u okviru programa
„Evropa za građane i građanke”

FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO, SRBIJA
OPEN SOCIETY FOUNDATION, SERBIA

PROGOVORI O PREGOVORIMA

Ukoliko želite da redovno dobijate bilten
„Progovori o pregovorima” prijavite se [OVDE](#).

Stalo nam je do Vašeg mišljenja i povratne informacije
– molimo Vas da nas kontaktirate odgovorom na mejl
eupregovori@bos.rs i pošaljete nam sugestije o tome kako
možemo da poboljšamo ovaj bilten. Takođe, ukoliko
smatrate da bilten nije relevantan za Vaš delokrug rada ili
ako niste zainteresovani da ga primete ubuduće možete nam
to javiti odgovorom na ovu [poruku](#).

Ukoliko želite da primete informacije o specifičnim
poglavljima u okviru procesa pregovara Srbije sa EU
popunite **Upitnik**, koji se nalazi na sledećem [LINKU](#).